

Totalitet Manifesterad. Det är vidare klart, att vår { / ande / tanke / är denna manifestations form, men tillika dess innehåll, nemlige) såsom med det objectiva identifierad. Den är såsom Subjectiv ändlig, i tiden förgänglig, men objectivt i Gud upptagen utom tiden., Jag saknar andra ord för att uttrycka förhållandet mellan a) konst b) Religion och c) Philosophi, än dem jag redan använt: att konsten är den Absoluta Anden som Ideal i det yttre *Objectet* manifesterad. Den är äfven Religion men i sin fortgång Polytheism. I den uppenbarande Religion är Anden Visshet om Anden — dels Symboliskt, men i dess renare form i Ordet. Philosophin är denna omedelbara visshet utvecklade till sanning. N. B. Dess Innehåll är alla den Absoluta Andens manifestationsformer Natur och Ande, men den fattar Anden såsom Naturens sanning och den Absoluta Anden såsom dessas manifesterade enhet = Idén. N. B. Häri Logikens högre betydelse att vara 3:dje Momentet till Naturens och Andens Ph(ilo)s(ophi).

Jag har utom min tacksamhet endast att tillägga:

1:o Må ingen anse sig hafva vunnit insigt. Meningen har icke varit denna. Jag upprepar Vetandet kan icke utifrån läras den fordrar därför en annan ansträngning än ausculterande — Sjelftankans.

2:o Jag har endast kunnat gifva en ledtråd — har för detta ändamål berört äfven de djupaste Systemets läror. Må mina vinkar icke genom missbruk göras mig till ett fel, utan ihärdigt Studium göra dem fruktbarande.

3:o Jag vet med mig att jag redligt arbetat uppå att upplysa — icke att lysa. Må H(errarne) mig till ursäkt a) lägga handen på hjertat och beräkna huru mycken sjelftanka H(errarne) använt. Jag talar ej om ögonblickets, utan ett fortsatt, ihärdigt bemödande att utreda gifna fakta. b) Vidare att ämnet i sig är det svåraste, emedan det är tankens högsta, att förnuftigt uppfatta och uttala det Högsta förnuftiga — Gudomen.

178 SJELFMEDVETANDET. . .

HUB, JVS handskriftssamling

||N. B.|| *Sjelfmedvetandet* såsom förnuftigt är omedelbart a) *Tänkande* och endast Sjelfmedvetandets Begrepp — icke concret, Personlighet. Ty endast för oss är Sj(e)lfm(e)dv(e)t(a)nd(e)t här Enhet af det Allmänna och Bestämde Tänka. Men då Sjelfmedvetandet är ett Sjelf, som vet sig Sjelf, eller en(igt) hvad i början anfördt blifvit ett sig *tänkande* och af sig *tänkt* Jag, af hv(i)lka hvardera är samma totala Jag; saknas uppå denna Sj(e)lfm(e)dv(e)t(a)nd(e)ts ståndpunkt den Objectiva sidan *det tänkta Jaget*.

N. B. [För vårt ändamål, att försätta oss på Logikens ståndpunkt, vore den hittills skedda Exposition af Sj(e)lfm(e)dv(e)t(a)nd(e)t i visst afs(eende) tillräcklig. Men då denna ståndpunkt har den högre betydelse att vara icke blott den rena utan den person(iga) tankens vetenskap skola vi söka att, genom en ytterligare utsträckning af nämnda Exposition, 1. tränga in *i* denna tankens personlighet *en* anticiperad kunskap.]

Väl är uti det föregående det utom föreställningen varande oändliga objectet i tankens värld upptagen. *Anm. 1.* ||Ea 20|| Likaså det abstracta Subjectet i bestämning utgånet *Anm. 2.* — Men på denna ståndpunkt är ännu en differens, emellan bestämningen, föreställningen som sådan, och det allmänna i bestämningen immanenta tänka. Med andra ord —

hvarje Bestämning är å ena sidan samma totala Jag å en annan är den ena Bestämningen skild ifrån den andra. Denna Bestämningens olikhet är nu Jagets värld, dess Object, ett Object icke utom, utan inom Jaget och likasom i hvarje punkt med Jaget identiskt. *Anm. 3.*) För oss är klart: att detta Object å ena sidan är Jagets utgående i bestämning, dess *fria görande* (emedan Objectet *utom* är i tanken upptaget och jaget är totalt i hvarje bestämning); å andra sidan: att bestämningen icke är det Abstracta Jagets position, utan Jaget nödvändigtvis är bestämning, att således Objectet är *ett gifvet*. / E 23 / *Anm 4.* / Denna Jagets dubbla natur gör Jaget för sig Objectiv sålunda: a) Jaget vet närmast (omedelbart) den yttre Objectivitetens nullitet. Eller Jaget är i bestämningen totalt. Jaget är derföre öfvergång ifrån bestämning till, bestämning, drift, begär, att i bestämningen uttrycka sin förnuftighet, för sig visa bestämningen vara *sin* — sitt görande. Denna dess utveckling är den vanliga logiska gången (gen(om) Begr(upp) Omdöm(e) Slutledn(ing)) att göra vetandet Jagets Innehåll Nödvändigt, Allmän giltigt utvidga dets(amma). Men det Allm(än) giltiga är icke det Subjectiva Jagets, utan sakens, innehållets egen giltighet. Sträfvandet att sätta Jagets Frihet och förnuftig(het) är sålunda dess undergång. //Tänkande Individens//

20 Vi sade att: Jaget såsom förnuft, ||Sjelfmedvetandet i sitt Begrepp||, är 1:o Fritt i sin bestämning, af denna icke bunden. 2:o nödvändigtvis är *en* bestämning. Såled(es) en(kigt) 2 / Bestäm(n)ge)n / Objectet / ett gifvet, en(kigt) 1 Jaget an sich negerande / Bestäm(n)gen) / Objectet, detta oväsentligt Nullitet. [*Anm. ||N. B.|| Obj. / (Ett visst innehåll) / Medvetandets sida / i Sjelfmedvetandet upptaget*] Denna Jagets Negation af Objectet såsom gifvet, är Drift att göra bestämningen enligt med Jagets känsla af sin frihet — Att göra detsamma förnuftigt. [Begr(upp) Omdöm(e) Slutledn(ing)] Denna förnuftighet är bestämningens Allmän-giltighet, Nödvändighet. Men detta innebär att förnuftigheten icke blott är Subjectiv, Jagets, utan ligger i Sakens Natur, är Objectiv. Sålunda är Resultatet af sjelfva den process, som utgör Jaget, Subjectiviteten, dennas undergång, Subjectiviteten, såsom fritt Jag, visar sig härigenom endast vara formelt fri och dess öfvergång från bestämning till bestämning bunden vid bestämningens natur såsom Objectivt gifven. Denna Objectivitet är nu allt Andligt Innehåll, Tankens värld. Den är väl i Subjectet manifesterad; men icke i detta såsom dess fria görande, såsom tillhörande ett Individuelt Subject, utan *all* Subjectivitet. Sålunda ett *Allmänt Sjelfmedvetande* emot det Individuella. / *Anm. 1:* / Här / har nu den andra sidan i Sjelfmedvetandets Begrepp, nem(kige)n Bestämningens nödvändighet, framgått, och detta för Jaget sjelf. *Anm. 2.* Vid betraktelsen af denna Sjelfmedvetandets Objectivitet, Allmänhet bör således erinras: att densamma icke är något *utom* Jaget, utan Jaget sjelf för sig Objectivt, men endast såsom gifven Objectivitet icke fritt Subject *Anm. 3.*

Såsom omedelbart Resultat var denna Objectivitet det i och för sig förnuftiga, Allmänt giltiga. Såsom sådant, är densamma ett allmänt vetande, en consensus gentium, ett *utomhvarannat* af tänkande Subjecter. *Anm. 1* Ty Subjectet är icke försvunn(et) utan i Objectiv(iteten) upphäfvat såsom osjelfständigt Moment.

50 Men då vi erinre oss att denna Objectivitet (Bestämningens, Innehållets gifvenhet) icke är utom Jaget, så innehåller detta endast att Jaget inom sig är deladt uti sin Subjectivitet (Individualitet, särskilda Innehåll) och sin Objectivitet (det Allmänna Sjelfmedvetandet, Alla Subjecters Sjelfmedvetande, dett Allmänt förnuftiga). Här framträda således Sjelfmedvetandets 2:ne Momenter, *det tänkande* och *af sig tänkta* Jaget, och

detta icke blott i sj(e)lfm(e)dv(e)tand(e)ts Begrepp (för oss) utan Jaget är för sig Objectivt — ty det är såsom den föregående processen tänkande (Subj.) emot sig såsom detta dess Resultat, det tänkta (Obj.) Men denna Subjectivitet är Jaget endast såsom process, Objectivitet åter såsom uttaladt. Denna dess Subjectivitet är vidare såsom Jagets frihet || det individuella tänk(andet)|| icke motsvarande dess Objectivitet (det Allmänna Sjelfmedvet(andet) alla Subj(ect)er)s förnuftighet) såsom en gifven förnuftighet. Sjelfva denna motsägelse utgör Jagets drift, att göra sin Subjectivitet lika med sin Objectivitet. Jaget / (har = Abstr(akt) Subj.) / är / derföre såsom Subjectivitet *Ändamål* att göra sitt särskilda Innehåll lika med det Allmänt förnuftiga (Alla Subj(ect)ers). Detta ändamål vore derigenom realiseradt att jaget för sig blefve, likasom i sig upptog Alla Sjelfmedvet(ande)ns förnuftighet. Detta upptagande afger en process i Oändlighet, genom hvilken Ändamålet aldrig realiseras. I sig har Subjectet redan likasom en del, eller en grad, af denna Allmänna förnuftighet (genom Subjectivitetens process [Anm.] Denna grad är ett medel för ändamålets Realisation. Men denna är såsom sjelf tillhörande den allmänna förnuftigheten sjelf ändamål och förutsätter en förmedlande förnuftighet — härigenom uppstår inåt Jaget samma Oändliga process af förmedling, som Ändamålets Realisation är utåt. [Anm.] Detta innehåller att ändamålet i sjelfva verket redan är realiseradt och att det Allmänt förnuftiga redan är den process, som utgör Subjectiviteten [Anm.] Denna betraktelse visar sålunda att Jaget såsom Subjectivitet är samma allmänna förnuftighet som Objectiviteten, d. ä. att Jaget såsom fritt Subject är samma identiska förnuftighet, med den gifna bestämningen, och detta är för Jaget uttryckt.

Ty sammanfatta vi det sagda, så är 1:o Det förnuftiga Sj(e)lfm(e)dv(e)t(andet) i bestämningen immanent allmänt tänka, lefvande bestämd tanke, öfvergång ifrån bestämning till bestämning. Detta: att det allmänna tänka är totalt i hvarje bestämning att således differensen emellan bestäm(ning) och bestäm(ning) samt derigen(om) bestäm(n)gen sjelf är försvinnande utgör Subjectiviteten, Jagets process att i bestäm(n)gen, bestämda tanken, i Ordet uttala denna det Allmännas immanens. 2:o Det Allmänna tänka i bestämningen utsagdt, är bestämningen såsom förnuftig, allmänt giltig, derigenom icke Subjectiv, Jagets, utan Objectiv, gifven. Men då Jaget såsom Subjectivitetens process icke finnes utom denna Objectivitet utan i densamma upptagen såsom ett formelt görande (tänkandet), så har här framgått den differens i Sjelfmedvetandet emellan det tänkande och det af sig tänkta Jaget (/ Anm. / först / har Subj(ek)t(i)v(i)t(e)t & Obj(ek)t(i)v(i)t(e)t). 3:o Vid betraktelsen af dessas Relation är Subjectiviteten Reagerande mot Objectiviteten, såsom formel process driften att hos sig realisera den gifna Objectiviteten,

N. B.

Subj. {Psychol(ogi) — Tanke {Logik — Obj. {Phænom(en)ologi} Denna utveckl(ing) = utredn(ing) af Sjelfmedvetandets Begrepp och då Resultatet visar att Subjectiv(iteten) i sig är denna samma Object(i)v(it)e)t, så har Jaget sig för sig manifesteradt såsom i sitt Formella görande (tänkande Jag i sin frihet) med Objectet (/ den gifna / bestämningen, det tänkta Jaget) identisk. Vidare 4:o har Subj(ect)(i)v(i)t(e)t(en)s process till Resultat Objectiv(itete)n, Objectiv(itete)ts processen Subj(ect)(i)v(i)t(e)t(en), d. ä. det tänkande Jaget är / visar sig vara / öfvergår inom sig i / det tänkta, och det tänkta den tänkande. [Anm. frihets- bundenhets- process]. Således hvardera sidan totalitet, d. ä. Sjelfmedvetandet motsvarande vår anticiperande definition = Förnuftigt = Förnuft $\kappa\alpha\tau'$ ἔξοχήν = *personlighet*.

N. B.

Af dessa genomgångna Sjelfmedvetandets momenter är *Det tänkande Sj(ell)fm(ell)dv(etandets)* och *det förnuftiga Sj(ell)lfmedv(etandets)* ståndpunkter fullkomligt detsamma som i Logiken *Begrepp* och *Idee*.

Vara = T(anke) omedelb(ar) Enhet Väsänd = T i sin dualism — Begr(epp) T förmedl(ad) Enhet

2) Philos(ophi) såsom Eftertanke — o. s. v. Föremål —

1) Logiken {Begr(epp) = Ren Tanke — *Ideen* personlig T.

10

179 A. C. SNELLMAN — J. V. SNELLMAN 17.1 1836
HUB, JVS handskriftssamling

Palo d. 17:de Januari 1836

Goda Älskade Janne!!

20

Hjertligt tack för Ditt bref som jag så länge väntade på, och tack bästa Janne äfven för penningarne. vist blef jag bra glad då jag erhöill Ditt bref Men min glädje blef litet störd då jag fant endast några rader däruti. ändå icke så mycket däraf, som icke mera af dett Du däruti sägar nemligen: att

30 *Du jngenting har att säga mig* — detta gjorde mig wärkeligen ondt. Du har ju Goda Janne! förr skrifvit till mig så långa och utförliga bref och hvarföre Skulle nu Consepterna så på en gång blivut slut. Jag tycker att Du nog skulle kunnat hafva mycket att säga mig. Du är ju ännu som förr min Hulda Älskade Broder, och bevisar dett ännu uti den omvärndad och omsorg om mina behover och mitt bästa. om Du ochså jcke vore i tillfälle därtill så känner jag ändå så väl Ditt Jnre, om Du och nu Skälf söker öfverdraga dett och wisa en mörkare sida åt mig. Ja! Jag tillstår att Jag gjort mig förtjent af Detta, och att jag vist är skuld därtill. hvarföre hade

40 jag jcke kunnat försaka min wilja och fulfölja Din. Men tror Du väl Janne att, att jag walde Otto endast för att Skälf bli Lycklig och för att dett stog mig fritt att välja den jag Älskade, då misstager Du Dig. Tror du då att jag aldrig wille följa Din wilja efter, och uppfylla Din önskan. Jag hade då Denna tid så fasligt tungt och svårt så att jag med Skäl kan kalla dett min första pröfning ty ännu aldrig hade jag för ut känt sådana strider och qual innom mig som denna tid, ehuru Du kanske trodde att jag aldrig tänckte på att lämna hela Saken därehan. för min egen del hade Jag gärna velat försaka detta då jag tänckte på Din önskan men då jag tänckte på den arma Otto som jag så väl kände, att dett ej hade varit lätt före att emottaga ett sådant Svar! Då jag Förestälde mig hvilket lidande jag därigenom hade förordsakat Honom då nedföll åter mitt mod och jag hade ej magt att fatta ett sådant beslut. Jag vet att Du kanske hälst önskar att jag vore tyst med hela saken men haf nu tålmod med mig och förlåt mig min förklaring. Jag lefver och Dör i den tron att dett af Försynen var så ämnat. Du beder mig göra redo för Penningarna. 25 Rub(ell) har jag fått af pappa men vist låter dett som han ännu ämnade gifva mig litet, i medlet af martii kommer utlagorna att betalas för hemmanet. Du bad mig under-

50 rätta Dig där om. War ej bekymrad däröfver att Du ej haft mera penningar att sända mig, ty Otto Skref äfven i sitt sista bref och bad mig taga penningar af Farbror Essen hvilket jag ock gjorde då jag före Jul Köpte Lin och Hampa. äfven bad Han mig hos Collander taga hvad jag behöfver. Jag har ochså hos Collander måst taga en hel hoper Engels-Garn. då man skall köpa både fjäder och alt Dylikt så går dett nog penningar. att säga Sanningen så tycker jag att Här just icke Skulle behöfvas Sparas Bäck bälster åt någon. vist är Mamma bra rädd att för ett Knappnåls